

Nr 183.

Av herr **Lundgren**, om rätt för underofficer att vinna befordran till reservofficer.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 58, sid. 209, lämnas under rubriken »underofficerare» en redogörelse för de förbättringar etc. i underofficersutbildningen, som Kungl. Maj:t finner vara önskvärda. I samband härmed beröres även spörsmålet om ökade möjligheter för underofficerare att kunna befordras till reservofficerare.

Emellertid framlägges icke något förslag i berörda syfte i annan mån än att s. k. studiestipendier föreslås inrättas. »Någon särskild anledning att nu upptaga frågan till omedelbar lösning föreligger icke, då för närvarande såväl officers- som underofficersrekryteringen är i stort sett tillfredsställande». Å sidan 215 i samma proposition framhåller emellertid Kungl. Maj:t svårigheten av att kunna tillgodose mobiliseringsbehovet av reservofficerare och föreslår för den skull vissa åtgärder för underlättande av reservofficersrekryteringen.

Under 5:te huvudtiteln framhåller sjöministern att »i fråga om flottans reservofficerare anser jag, vad rekryteringen av desamma beträffar, att av skäl, som sakkunniga för utredning angående flottans underofficerares befordringsfråga förebragt, underofficerarnes befordran till reservofficerare ej bör ifrågasättas».

De sakkunnige anföra som huvudskäl mot att en underofficer befordras till reservofficer följande: 1) att det vore föga sannolikt att flottans underofficerare skulle finna någon fördel vara förenad med möjligheten att efter genomgången kompletterande utbildning utnämnas till officerare i reserven; 2) att ingen underofficer torde vara hågad att avstå från sin i fråga om inkomsterna säkra ställning för att gå en oviss framtid till mötes; 3) att svårigheter skulle uppstå, då det gäller att bereda underofficerare vid alla yrkesavdelningarna lämpliga befattningar såsom reservofficerare.

Chefen för underofficers- och sjömanskårerna i Karlskrona, som även yttrat sig om denna befordringsfråga, anför som skäl för avstyrkande följande: »att sänka kravet på officersutbildningen endast för att tillgodose underofficerarnes önskan att bliva officerare kan ej vara förenligt med ett rätt tillgodoseende av statsintressena, så länge stamofficerare kunde i tillräckligt antal erhållas på den hittills brukliga vägen».

I fråga om den kompetens, som kan fordras av en underofficer, framhåller chefen för lantförsvarsdepartementet i propositionen nr 58, sid. 218: »denna särskilda kompetens består i en genom mångårig fredstjänst vunnen rutin och förtrogenhet med utbildningsarbetets och den inre tjänstens enskildheter».

Dessa ingalunda obetydliga fordringar kunna icke ställas på en nuvarande reservofficer, icke heller på en reservofficer, utbildad enligt Kungl. Maj:ts i årets proposition framlagda utbildningsförslag. Under sådana förhållanden synes det något hårt, att en duglig person, blott och bart därför, att han innehar underofficers tjänstegrad, icke skall kunna befordras till högre grad, där dock kvalifikationerna äro betydligt mindre än vad som fordras för erhållande av underofficers grad. Än hårdare framträder behandlingen, om man betänker, att underofficer, som av en eller annan orsak anser sig vilja lämna tjänsten före uppnådd pensionsålder, icke kan erhålla någon som helst lön eller pension, vilket däremot tillförsäkras reservofficeren. Icke heller torde det vara överensstämmande med statsintresset att genom allehanda fördelar vid sig binda personer med ringa militär kompetens, men samtidigt icke tillvarataga den duglighet, som dock finnes hos det stora flertalet underofficerare.

De skäl, som av flottans befordringssakkunnige framhållits mot underofficerares befordran till officerare, nämligen att underofficerarne icke själva skulle finna med sin fördel förenligt att uppnå reservofficersgraden, torde i detta fall få tillmätas synnerligen ringa betydelse. Känslan av att man intager en beroende ställning bidrager sannerligen icke att göra dylika uttalanden, infordrade från underofficerarne på officiell väg, så synnerligen värdefulla. Dessutom torde det väl i första hand vara statsintresset det här gäller att tillvarataga. Finner staten, att en underofficer erhållit sådan utbildning, att han långt bättre än reservofficeren kan fylla uppgiften som officer, så får vare sig underofficerarnes eller officerarnes motvilja för reformen stå hindrande i vägen. För övrigt har svenska underofficersförbundet gjort framställning till Kungl. Maj:t just i berörda syfte. Nämda sammanslutning torde dock i högre grad än en enskild underofficerskår representera meningen bland underofficerarne.

När nu en genomgripande härordningsreform föreligger till behandling, torde det icke vara för försvarsfrågans lyckliga lösning gagneligt att bibehålla sådana absurditeter i befälsförhållandena som nu är fallet. Huruvida en underofficer skall kunna befordras till reservofficer eller icke, bör icke vara en klassfråga utan endast en sakfråga. Alla sakskalet tala för, att en underofficer må kunna befordras till reservofficer och därvid göra sig gällande på ett långt bättre sätt än våra nuvarande reservofficerare.

Med anledning av vad som sålunda anförts får jag härmed hemställa,

att riksdagen måtte i samband med nu förestående härordningsreform besluta, att jämväl underofficer måtte kunna befordras till reservofficer.

Stockholm den 7 juni 1914.

G. F. Lundgren.

I motionens syfte instämma:

Emil Molin, Dombäcksmark.

A. J. Wedin.

J. R. Sundström.

Carl Lindhagen.
